

تحولات میدانی مناقشه قره باغ از زبان تحلیل گران و کارشناسان حوزه قفقاز + ویدیو

نشست علمی «بررسی آخرین تحولات مناقشه قره باغ» بعد از ظهر امروز با حضور اساتید دانشگاه، صاحب نظران و روزنامه نگاران و فعالان رسانه ای در تبریز برگزار شد.

آران نیوز- نشست علمی «بررسی آخرین تحولات مناقشه قره باغ» بعد از ظهر امروز با حضور اساتید دانشگاه، صاحب نظران و روزنامه نگاران و فعالان رسانه ای در تبریز برگزار شد. محمدرضا کفاش جمشید، پژوهشگر حوزه قفقاز در این نشست به کالبدشکافی مناقشه قره باغ از دیدگاه منافع جمهوری اسلامی ایران پرداخته و ضرورت ورود کشورمان به این مناقشه را به لحاظ وجود منافع بنیادین و ایدئولوژیک مورد تاکید قرار داد.

وی با اشاره به پیشینه ای از تاریخ جنگ قره باغ بین دو همسایه ایران گفت: اسناد، مدارک و مستندات اقدامات و حمایت های جمهوری اسلامی ایران از جمهوری آذربایجان در جنگ قره باغ به دلیل ارتباط با مسائل امنیت ملی کمتر منتشر شده اند و این قضیه زمینه ایجاد شبهات و برخی سواستفاده ها را فراهم کرده است. کفاش فعالیت مشاوران نظامی ایرانی در کنار حیدر علی اف، آموزش نظامی نیروهای آذربایجان و پشتیبانی نظامی و کمک های نوع دوستانه به آوارگان آذربایجان را نمونه ای از این حمایت ها خوانده و سند افتخار جمهوری اسلامی اعلام کرد.

وی مواضع صریح رهبر معظم انقلاب در نفی اشغال قره باغ و محکومیت ارامنه در چند نوبت و نقش آفرینی ایران به عنوان میانجی را بالاترین نشانه های حمایت های سیاسی ایران از جمهوری آذربایجان در این مناقشه دانست. وی همچنین حمله به هوپیمای حامل دیپلمات های ایرانی توسط جدایی طلبان قره باغ را از جمله هزینه هایی دانست که ایران برای حمایت از جمهوری آذربایجان در جنگ قره باغ، پرداخت کرده است.

ایشان همچنین نامه سرگشاده اخیر رزمندگان پیش کسوت دفاع مقدس، موضع گیری ائمه جمعه و نمایندگان مجلس شورای اسلامی در هفته گذشته را در حمایت از مردم جمهوری آذربایجان و اعلام آمادگی برای حضور در جنگ قره باغ برای آزادسازی سرزمین های اسلامی را از دیگر افتخارات ایرانی ها دانست.

کفاش با بیان اینکه از همان شروع درگیری های اخیر پیش بینی می شد که جنگ نمی تواند ادامه یابد؛ گفت: طرفین اصلی مناقشه هیچکدام آماده جنگ نیستند. دولت آذربایجان به دلیل سقوط قیمت نفت و کاهش ارزش منات با بی ثباتی داخلی و نارضایتی های اجتماعی مواجه است. ارمنستان نیز طی ۲۲ سال بعد از آتش بس در محاصره قرار گرفته و شرایط اقتصادی بسیار بدی دارد.

وی ادامه داد: چه فرضیه دخالت روسیه را قبول کنیم که به دنبال منافع خود در این منطقه به عنوان حیاط خلوت خود است و چه فرضیه دخالت ترکیه برای ناامن کردن مرزهای ایران و وارد کردن روسیه به جبهه درگیری سوم را بپذیریم و چه به نقش دیگر بازیگران منطقه ای توجه کنیم؛ بازیگران و قدرت ها نیز با تشدید جنگ مخالف هستند ولی از طرفی به پایان مناقشه هم رضایت ندارند و می خواهند مناقشه اصطلاحاً فریز شود تا بتوانند دائماً امتیازگیری کنند.

این پژوهشگر حوزه قفقاز بیان کرد: موضع و عملکرد حاکمیت جمهوری اسلامی ایران در رابطه با درگیری های اخیر نیز اصولی و منطبق با اصل نفی اشغال بوده است. کفاش پیروزی نسبی جمهوری آذربایجان در درگیری های اخیر و بازپس گیری بخشی از اراضی و تسلط بر تپه های استراتژیک را موجب بازگشت اعتماد به نفس به این کشور پس از شکست های بزرگ و تحقیر ملی سالهای ۱۹۹۱-۱۹۹۳ میلادی دانست.

این پژوهشگر حوزه قفقاز با اشاره به مرز چند صد کیلومتری ایران آینده مناقشه قره باغ را برای کشورمان مهم دانسته و درباره آینده این مناقشه گفت: تا زمانی که قدرتهای بزرگ اراده جدی برای صلح عادلانه نداشته باشند؛ احتمال صلح کم است.

وی تصریح کرد: دولت مردان جمهوری آذربایجان در ۲۲ سال گذشته راهبرد کامل و قوی در رابطه با مناقشه قره باغ نداشته اند و به دلیل بسیج نکردن تمام منابع و امکانات خود موفق نبوده اند. سرکوب دینداران و زندانی کردن رهبران اسلامی در حالی که اسلام گرایان این کشور آماده پیوستن به جبهه های جنگ در قره باغ برای بازپس گیری این بخش از خاک کشورشان با رویکرد جهادی هستند؛ یکی از نمونه های عدم استفاده از ظرفیت های داخلی جمهوری آذربایجان برای آزادسازی قره باغ است.

کفاش افزود: ترکیه و به خصوص ایران به عنوان کشورهای قدرتمند منطقه ظرفیت بزرگی برای نقش آفرینی در فرآیند صلح عادلانه در قره باغ هستند و باید از ظرفیت جهان اسلام برای این امر استفاده شود.

مهدی نعلبندی، روزنامه نگار و نویسنده حوزه قفقاز و آناتولی نیز در ادامه این نشست کم میلی دولت مردان و افکار عمومی جمهوری آذربایجان را عامل طولانی شدن مناقشه قره باغ و آزاد نشدن این خطه از خاک اسلام دانست.

وی با بیان اینکه نفی اشغال و دفاع از مظلوم موضع جمهوری اسلامی در هر مناقشه ای است و موضع اول و آخر ما جمله «قره باغ خاک اسلام است» رهبر انقلاب است. وی ادامه داد: طرفهای پشت پرده مناقشه قره باغ نمی خواهند این مناقشه با حضور مسلمانان و به دست ایران حل شود. چرا ایران و ترکیه به عنوان دو قدرت منطقه ای جایی در گروه مینسک که مذاکرات را پیش می برد؛ ندارند.

نعلبندی افزود: امروز خیلی ها از پاکستان تا اسرائیل از قره باغ سهم می خواهند؛ در حالی که راه حل مناقشه قره باغ در ارمنی-آذری شدن آن است. وی در خصوص حمایت ایران از مردم آذربایجان گفت: ایران حمایت های گسترده ای از جمهوری آذربایجان برای بازپس گیری قره باغ داشته است و امروز وقت آن است که خاطرات سرداران ایرانی از جنگ قره باغ منتشر شود چرا که این عطش در آذری ها وجود دارد که واقعیت ها را بیشتر بدانند.

وی با بیان اینکه اهمیت مناقشه قره باغ برای برخی از مسئولان کشورمان به اندازه کافی روشن نشده است؛ گفت: شیعیان آذربایجان سهم غیرقابل انکاری از مناسبات اسلامی و منطقه ای دارند. ما نمی توانیم در مناقشه کاملاً بی طرف باشیم چرا که از نظر ایدئولوژیک معتقد به تعلق قره باغ به خاک اسلام و نفی اشغال آن هستیم.

نعلبندی تصریح کرد: جنگ و تشدید درگیری نظامی در قره باغ نه به نفع آذربایجان، نه به نفع ارمنستان و نه به نفع منطقه است و به همین دلیل است که ایران طرفین درگیری را به آرامش دعوت می کند.

این روزنامه نگار تبریزی با تاکید بر استفاده از عنوان شهید برای کشته شدگان طرف آذری در درگیری های اخیر قره باغ، زنده شدن روحیه مقاومت اسلامی در جمهوری آذربایجان را از برکات درگیری های اخیر دانست و گفت: روشنفکران آذری از گروه مینسک ناامید اما به نقش آفرینی جهان اسلام و ایران برای بازپس گیری قره باغ امیدوار هستند.

وی در پایان ابراز امیدواری کرد: با بازپس گیری قره باغ در شوشا صدای اذان طنین انداز شود و برای نماز جماعت صف ببندیم.

دکتر رجب ایزدی، عضو هیئت علمی و مدیر گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه تبریز دیگر سخنران این برنامه بود که به تشریح ملاحظات بین المللی در درگیری های اخیر قره باغ پرداخت.

وی آمریکا، روسیه، بیمان امنیت و همکاری اروپا، ترکیه، اسرائیل و ایران را بازیگر اصلی موثر در بازیگران موثر در این مناقشه دانسته و گفت: قدرت های بزرگ هیچ گاه به دنبال خاتمه سریع مناقشات و بحران ها نیستند.

این استاد دانشگاه با اشاره به ملاحظات آمریکا در رابطه با روسیه و ایران گفت: آمریکا از پایان این مناقشه استقبال نمی کند. روسیه نیز دلایل بیشتری برای پایان نیافتن این

بحران دارد.

وی ادامه داد: گروه مینسک باید تلاش بیشتری برای رسیدن به صلح معمول دارد.

ایزدی درباره نقش اسرائیل در مناقشه قره باغ نیز گفت: نباید در این رابطه اغراق کرده یا نقش اسرائیل را دست کم گرفت.

وی همچنین گفت: حداقل منافع ایران در این مناقشه امنیت ملی است که باید به طرفین درگیری گوشزد شود. فضای قفقاز جنوبی نیازمند رصد بیشتر توسط دستگاه دیپلماسی و

نخبگان کشورمان است و نباید نقش آفرینی در بحران های دیگر ما را از این منطقه بازدارد.

وی بیان داشت: اگرچه بیشتر بازیگران فعال پایان درگیری را به نفع خود نمی دانند اما اکثر آنها با شدت یافتن درگیری ها نبر مخالف هستند.

این استاد دانشگاه عملکرد ایران در درگیری های اخیر را تلاش جدی برای آتش بس و دعوت طرفین به خویشتن داری، ضمن تاکید بر مواضع اصولی تحلیل کرد و اظهار امیدواری

کرد قره باغ همانند کریمه و سوریه به محل تقابل آمریکا و روسیه تبدیل نشده و ترکیه نیز در راستای مناسبات دیرین با ایران برای امنیت منطقه همکاری کند چرا که ممکن است

عناصری از اسرائیل یا دیگر بازیگران موثر برای تشدید بحران اقداماتی داشته باشند.

دکتر ایزدی در ادامه ضمن تاکید بر احترام به تمامیت ارضی کشورها و عدم تغییر نقشه جغرافیای سیاسی منطقه، طرفین را به خوشتننداری و پرهیز از درگیری و حل و فصل

اختلافات از طریق مذاکره و گفتگو دعوت نمودند.

وی در پایان نیز با یادآوری کمک های گسترده ایران به جمهوری آذربایجان در درگیری های دهه ۹۰ میلادی قره باغ گفت: هم مردم جمهوری آذربایجان و هم دولت این کشور این

موارد را خوب می دانند.

در ادامه این نشست علمی مباحثه و پرسش و پاسخ با حضور صاحب نظران ادامه یافت. دکتر محمدعلی متفکر آزاد، استاد دانشگاه و رئیس هیئت مدیره موسسه آذر آران، دکتر

محمدعلی پیرغو، رئیس موسسه تاریخ و فرهنگ دانشگاه تبریز، دکتر جمشیدی راد، استاد علوم سیاسی دانشگاه آزاد تبریز، دکتر رحیم نیکبخت، استاد تاریخ دانشگاه تبریز، محسن

محمدزاده و حمید قدسی آذر از کارشناسان حوزه قفقاز و آناتولی، سخاوت خیرخواه، پویا خوش بیمن، شهریار شفیعی و رامین نظامی خواه و محمد سهرابی از فعالان رسانه ای،

دکتر روح الله متفکر آزاد، فعال فرهنگی و استاد دانشگاه از حاضران در این نشست علمی در محل موسسه فرهنگی آذر آران بودند.